

Maaned vedbliver at faae 1000 Rd. hvergang (Tscherning: Det er for meget!); men hvis der fleer nogen Indsfrænkning heri, da har den mistet saa Meget, som denne beløber sig til. Iøvrigt skal jeg ifølge min Stilling naturligvis ikke gaae videre ind paa dette Punkt. Med Hensyn til Album Skole oplyste den ærede Minister, at Grunden vistnok maatte være den, at der paa Skolefondens Budget maatte være opført en mindre Sum; han sagde nemlig i Almindelighed, at man maatte tage Hensyn til de Summer, der bleve opførte paa Skolefondens Budgetter, og til de Indstillinger, Skole-raadene gjorde. Nu har jeg tilfældigvis seet af Veile Amts Skoleraads Forhandlinger, at Forstanderen for Album Skole har forespurgt sig hos Skoleraadet, hvad Grunden var til, at den Understøttelse, der tidligere var givet Skolen og ogsaa var bleven opført paa dets Budget, var bleven formindsket, og at han fik det Svar, at det vidste Skoleraadet ikke; det var Ministeriet, der udbealte denne Sum. Jeg antager altsaa, at denne Formindskelse maa være skeet uden Skoleraadets Vidende, og det er da muligt, da den ærede Minister jo ikke erindrer Grunden dertil, at det er skeet efter Indstilling fra Skoledirectionen eller maastee endog kun et enkelt Medlem af den, og i saa Fald forekommer det mig, at deri ligger et meget kjendeligt og advarende Beviis paa, hvor farlig den Paragraph i Loven af 1856 er, som bestemmer, at disse Summer skulle fordeles mellem Skolefondene, da det derved bliver Skoledirectionen og ikke Skoleraadet, som endog tvertimod Ministeriets Dulle faaer den væsentlige Indflydelse derpaa. Iøvrigt gav den ærede Minister et fuldstændigt Forfvar for den Maade, hvorpaa han har indrettet Underviisningen i Kjøbenhavn for Forskjellige; men den er jo ikke bleven bestridt af Noget. Det forholder sig vistnok saa, som jeg ogsaa bemærkede i mit første Foredrag, at der kan være noget meget Gavnligt, om end tillige temmelig Kostbart i hele denne Underviisning. Jeg kunde dertil ikke see rettere, end at Midlerne hertil ikke burde tages af den Sum, der var bevilget til Bøndehøjskolerne, men af de andre Summer, som vare bevilgede til et saadant Formaal, navnlig de til Seminaristers videre Uddannelse bevil-

gede 4800 Rd. Den ærede Minister har jo selv betegnet nogle af de Mænd, der havde faaet denne Understøttelse, og de vare netop Seminarister. Det er mig imidlertid bekjendt, at der er een af disse Mænd, som ikke er Seminarist, nemlig en tidligere Elev fra Nødding Skole, og han vilde altsaa ikke kunne nyde Godt af denne Sum, men der maatte da vel kunne være ydet ham Hjælp paa en anden Maade. Jeg har som sagt ikke det Mindste at indvende imod selve denne Underviisning, men jeg forstaaer kun ikke, at Midlerne hertil kunne tages af Penge, som ikke ere bevilgede dertil, og den ærede Minister syntes mig slet ikke indlod sig paa at bevise Noget i den Henseende. Den ærede Minister omtalte rigtignok, at den Underviisning, som Skolelæreren i Tarm gav, var for Ældre, at det altsaa var en høiere Underviisning for Ældre af Bøndestanden; men det er jo dog klart, at skal enhver høiere Underviisning for Ældre af Bøndestanden falde sammen med Bøndehøjskolen, bliver Begrebet overordentligt vagt og noget heelt Andet, end hvad man oprindelig har tænkt paa. Med Hensyn til Underviisningen om Sommeren for Skolelærere maa jeg gjøre opmærksom paa, at det ikke er alle Bøndehøjskoler, der ikke undervise om Sommeren, og det var altsaa rimeligt, at man ikke for at give til de Skoler, som om Sommeren ikke ere Bøndehøjskoler, tog fra de Skoler, der tillige ere det om Sommeren. Ogsaa denne Underviisning kan i og for sig være meget nyttig og gavnlig, men de fornødne Midler dertil burde da tages fra et andet Sted. Ellers anvendes Summen jo ikke til at fremme, men til at undergrave Bøndehøjskolerne. Der er endnu kun een Betragtning, som jeg skal tillade mig at gjøre gjældende, og det er den, at naar den ærede Minister sagde, at han havde en meget alvorlig Omhu for disse Skoler og vilde see, at bringe det meest Mulige ud af dem, at han vilde søge at gjøre Lærerne saa dygtige og Underviisningen saa frugtbringende som muligt, da er dette jo overordentlig priseligt; men der er dog et andet Sted, hvorfra den egentlige Dom om disse Skoler, deres Hensigtsmæssighed og Frugter skal komme, og det er fra selve det danske Folk, fra Befolkningen i Ægene rundt omkring dem. Naar